

Jak zmieniła się Warszawa? O dworcu dawniej i dziś

WIEDZA W PIGUŁCE

Pomysłodawcą budowy Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej był hr. Henryk Łubieński, wiceprezes Banku Polskiego. Kolej miała pomóc w rozwoju produkcji zakładów przemysłowych Zagłębia. Początkowo rozważano trakcję konną, ale zdecydowano się na parowozy. Pierwszy oficjalny przejazd linią odbył się 14 czerwca 1845 roku. Obejmował odcinek od Warszawy do Grodziska Mazowieckiego. Do granicy Królestwa Polskiego, w Maczkach, po raz pierwszy pociąg dojechał w 1848 roku. Aby dojechać do Wiednia, należało się przesiąść cztery razy.

Kolej od początku cieszyła się dużym zainteresowaniem publiczności. Można było podróżować w wagonach czterech klas. Pierwsza oferowała komfortowo wyposażone przedziały dla kilku osób. W drugiej w jednym przedziale mieściło się więcej osób. W trzeciej podróżni siadali na drewnianych ławach w wagonie bez przedziałów. Wybierając podróż czwartą klasą, pasażerowie musieli usiąść na podłodze. Siłę pociągową zapewniały parowozy produkcji angielskiej i niemieckiej, początkowo opalane drewnem, a później już węglem.

W Warszawie pociągi ruszały z Dworca Wiedeńskiego. Dworzec został zaprojektowany przez Henryka Marconiego i wybudowany w latach 1844–45. Stanął wzdłuż Alei Jerozolimskich. Był to bardzo długi, 162-metrowy budynek. Rozciągał się od ul. Marszałkowskiej do wylotu ul. Poznańskiej. Na obu końcach dworca stały wieże. Z głównym korpusem były połączone odcinkami murów. Mówiono, że architekt ukształtował dworzec na podobieństwo dwóch lokomotyw szczepionych tyłami z centralnym tendrem, czyli wagonem do przewożenia opału i wody do kotła. Jednocześnie środkowy korpus dworca wyraźnie nawiązywał do wczesnorenesansowych pałaców rodem z Florencji czy Rzymu. W budynku znajdowała się hala kasowa, bagażownia, biura zarządu oraz salon dla VIP-ów. Podróżni mogli także skorzystać z poczekalni, restauracji i bufetów – w zależności od klasy biletu, który posiadali.

Ze względu na rosnący ruch pociągowy dworzec wymagał rozbudowy. Najpierw dostawiono do istniejącego korpusu parterowe pawilony. Następnie wybudowano nowe dworce: Przyjazdowy, zwany później Głównym, Odjazdowy i właściwy Dworzec Główny. Po uruchomieniu Dworca Głównego – w latach trzydziestych – częściowo rozebrano Dworzec Wiedeński. W czasie II wojny światowej w Dworzec uderzyły bomby, w wyniku czego został całkowicie wyburzony.

Tekst: Jarosław Zieliński, scenariusz: Małgorzata Bazan, konsultacja merytoryczna: Jarosław Zieliński. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez [Fundację Nowoczesna Polska](#).

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](#).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/jak-zmienila-sie-warszawa-o-dworcu-dawniej-i-dzis/>.

Publikację finansuje m. st. Warszawa

Podstawa programowa:

Edukacja polonistyczna, I poziom edukacyjny

Treści nauczania

Obdarza uwagę dzieci i dorosłych, słucha ich wypowiedzi i chce zrozumieć, co przekazują; komunikuje w jasny sposób swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia;

uczestniczy w rozmowie na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym, także inspirowane literaturą;

dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych;

zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki, potrafi z nich korzystać

rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie

Edukacja społeczna, I poziom edukacyjny

Treści nauczania

odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym; nie krzywdzi słabszych i pomaga potrzebującym;